

Jaarverslag Stigas 2021

'Een gezonde sector begint met gezonde medewerkers en gezonde bedrijven'

Dit is een uitgave van Stigas, waarin samenwerken
LTO Nederland
Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners
Cumela
FNV
CNV Vakmensen

Stigas is een initiatief van:

Inhoud

VOORWOORD.....	5
1. INLEIDING.....	6
2. VEILIG, GEZOND EN VITAAL WERKEN: WAAR STAAT DE SECTOR?.....	7
2.1 Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid	7
2.2 Ziekteverzuim en leeftijd.....	7
2.3 Ziekteverzuim en diagnose	8
2.4 Bedrijfsongevallen en beroepsziekten	8
2.5 Het tweede ziektejaar	8
2.6 Conclusies verzuim.....	8
2.7 Dodelijke ongevallen.....	9
2.8 Factsheets Veilig, gezond en vitaal werken	9
3. ACTIVITEITEN OP SECTORNIVEAU (BRANCHEPROJECTEN)	11
3.1 Sectoractiviteiten.....	11
3.2 Arbocatalogi en branche-RIE's	11
3.3 Corona.....	12
3.4 Duurzame inzetbaarheid (Werken aan morgen).....	12
3.5 Veilig op 1.....	15
3.6 Pak stof aan!.....	16
3.7 Lichamelijke belasting.....	16
3.8 Week van de werkstress.....	16
3.9 Vertrouwenspersoon.....	17
3.10 Amendement ChristenUnie gericht op specifieke doelgroepen.....	17
4. UITVOERING PREVENTIEDIENSTEN.....	20
4.1 Risico-inventarisatie en -evaluatie	20
4.2 Preventief Medisch Onderzoek (PMO).....	21
4.3 Cursussen en trainingen.....	22
4.4 Voorlichtingen.....	22
5. VERZUIMPREVENTIE.....	23
5.1 Verzuimbegeleiding	23
5.2 Arbeidsdeskundig onderzoek.....	23
6. MARKETING EN COMMUNICATIE	23
6.1 Ontwikkeling nieuwe diensten en klantrelaties.....	23
6.2 Online marketing en communicatie	23
6.3 Imago onderzoek	24
6.4 Digitale nieuwsbrief.....	25
6.5 Sectorspecifieke communicatie	25
7. ORGANISATIE	26
7.1 Bestuur.....	26
7.2 Organisatiestructuur en structuuronderzoek.....	26
7.3 Stigas gecertificeerd	27
BIJLAGE 1. Samenstelling klankbordgroepen 2021.....	28
BIJLAGE 2: Dodelijke ongevallen agrarische en groene sectoren in 2021	30
BIJLAGE 3: Overzicht preventieadviseur en hun specialismen	31

VOORWOORD

Beste lezer,

2021 was voor iedereen weer een bijzonder jaar. Zo heeft corona nog steeds een behoorlijke stempel gedrukt op ons werken en leven. Nog steeds was het coronavirus onder ons en hebben we moeten leven met de maatregelen om het besmettingsrisico te minimaliseren. Dit heeft een behoorlijke impact gehad op zowel werkgevers en werknemers als op de dienstverlening vanuit Stigas. Tegelijkertijd heeft Stigas als organisatie een forse ontwikkeling doorgemaakt, door enerzijds de positie van zelfstandig (arbo)dienstverlener te versterken en anderzijds samenwerkingen aan te gaan met meerdere partijen.

Als één van de vitale sectoren is de agrarische en groene sector het afgelopen jaar tijdens de coronacrisis grotendeels blijven doordraaien. Stigas heeft hier – samen met sociale partners – wederom een belangrijke bijdrage aan geleverd. Onder andere door preventiemaatregelen te ontwikkelen gericht op het indammen van de risico's van coronabesmetting en het bieden van een centraal communicatieplatform voor werkgevers en werknemers in de sector.

Ook is met de eigen dienstverlening ingespeeld op de beperkingen als gevolg van de crisis, in de vorm van digitale spreekuren, het op afstand ondersteunen van ondernemers bij de uitvoering van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) en het ontwikkelen en organiseren van online voorlichtingen en workshops. Goed is te constateren dat ondanks corona het afgelopen jaar een record aantal risico-inventarisatie en -evaluaties kon worden uitgevoerd.

Verder is – zowel bestuurlijk als organisatorisch – uitgebreid stilgestaan bij de toekomst van Stigas; dit op basis van de in 2020 nieuw vastgestelde missie en visie. Dit heeft geleid tot een flinke versterking van de positie van Stigas als sectorgespecialiseerd kennisinstituut en arbodienstverlener van en voor de agrarische en groene sector. Onderdeel van de transitie is geweest het aangaan van nieuwe samenwerkingsrelaties en de transitie naar een volledig zelfstandige uitvoering van de arbodienstverlening. Ook is het initiatief genomen om te gaan kijken naar de gewenste positionering van de activiteiten van Stigas.

Al met al heeft Stigas ook afgelopen jaar, dat weer bijzonder was, samen met werkgevers- en werknemersorganisaties de nodige flexibiliteit en veerkracht laten zien. Stigas is een belangrijke schakel als het gaat om de zorg voor gezonde medewerkers, gezonde bedrijven en daarmee een gezonde sector. In dit jaarverslag leest u hier meer over. Wij wensen u veel leesplezier!

Hans Koehorst, werkgeversvoorzitter
Jeroen Brandenburg, werknemersvoorzitter
Math Creemers, directeur

1. INLEIDING

De verantwoordelijkheid voor veilig en gezond werk ligt grotendeels bij ondernemers en werknemers. Voor de relatief kleinschalige bedrijven in de agrarische en groene sector is het vaak lastig om dit helemaal zelf te regelen. Daarom heeft de sector Stigas opgericht met als motto "Iedereen in de agrarische en groene sector verdient een veilige en gezonde werkplek." Stigas adviseert over veilig en gezond werken, inzetbaarheid en verzuimpreventie en is arbo-gecertificeerd.

Sectorspecialisatie en integrale aanpak van preventie en verzuim zijn de kenmerken van de sectoraanpak. Preventie vormt de eerste en belangrijkste schakel daarin. Het belang van preventie wordt nog vaak onderschat. Naast dat er met preventie veel verzuim en arbeidsongeschiktheid voorkomen kan worden – dit loopt in de vele miljoenen – draagt dit ook bij aan gezonde bedrijven en daarmee aan een gezonde sector.

De activiteiten van Stigas kunnen worden onderscheiden naar:

- Activiteiten op sectorniveau (in de rol van kennisinstituut)
- Dienstverlening op bedrijfsniveau aan ondernemers en werknemer (de rol van arbodienstverlener)

Als activiteiten in de rol van kennisinstituut kunnen onder andere worden genoemd:

- Analyses veilig, gezond en vitaal werken
- Maatwerk voor sectoren en sectororganisaties
- Preventie van ongevallen en beroepsziekten
- Preventie coronarisico's
- Vergrijzing – langer doorwerken
- Uitvoering amendement ChristenUnie, gericht op specifieke doelgroepen
- Rol van kennisinstituut (onder andere ontwikkeling branche-RIE's en arbocatalogi)

Op het gebied van dienstverlening aan bedrijven worden onder andere genoemd:

- Uitvoering preventiediensten aan bedrijven en hun medewerkers
- Introductie van preventiezorg bij zelfstandigen en gezinsbedrijven
- Verzuimpreventie (onder andere verzuimbegeleiding)
- Doorontwikkeling online marketing- en communicatietechnieken

Hierna wordt op deze en ook andere activiteiten van Stigas in 2021 ingegaan.

2. VEILIG, GEZOND EN VITAAL WERKEN: WAAR STAAT DE SECTOR?

2.1 Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid

Stigas volgt nauwlettend de ontwikkeling van het ziekteverzuim in de sector. Het gemiddelde verzuimpercentage voor de eerste twee ziektejaren is in 2021 uitgekomen op 4,47%. Dit betekent een daling ten opzichte van het jaar daarvoor. Toen bedroeg het gemiddelde verzuim 4,75%. Tijdens de afgelopen twee jaar is het verzuim sterk onderhevig geweest aan corona, zowel direct als indirect. Zo leidde de start van de coronacrisis in het voorjaar van 2020 tot een explosieve groei van het aantal ziekmeldingen, waarna dit ook weer snel op een normaal niveau uitkwam. Een dergelijke situatie zagen we ook in november 2021, weer gevolgd door een scherpe daling van het aantal ziekmeldingen in december. Naast corona speelt de vergrijzing een belangrijke rol in het ziekteverzuim.

Tabel 1: Ziekteverzuim agrarische en groene sectoren eerste plus tweede ziektejaar *)

	2018	2019	2020	2021
Agrarische sector 1 ^e ziektejaar	3,33%	3,62%	3,95%	3,68%
Agrarische sector 2 ^e ziektejaar	0,62%	0,65%	0,80%	0,80%
Agrarisch totaal	3,95%	4,28%	4,75%	4,47%
Nederland 1 ^e ziektejaar**)	4,3%	4,4%	4,7%	

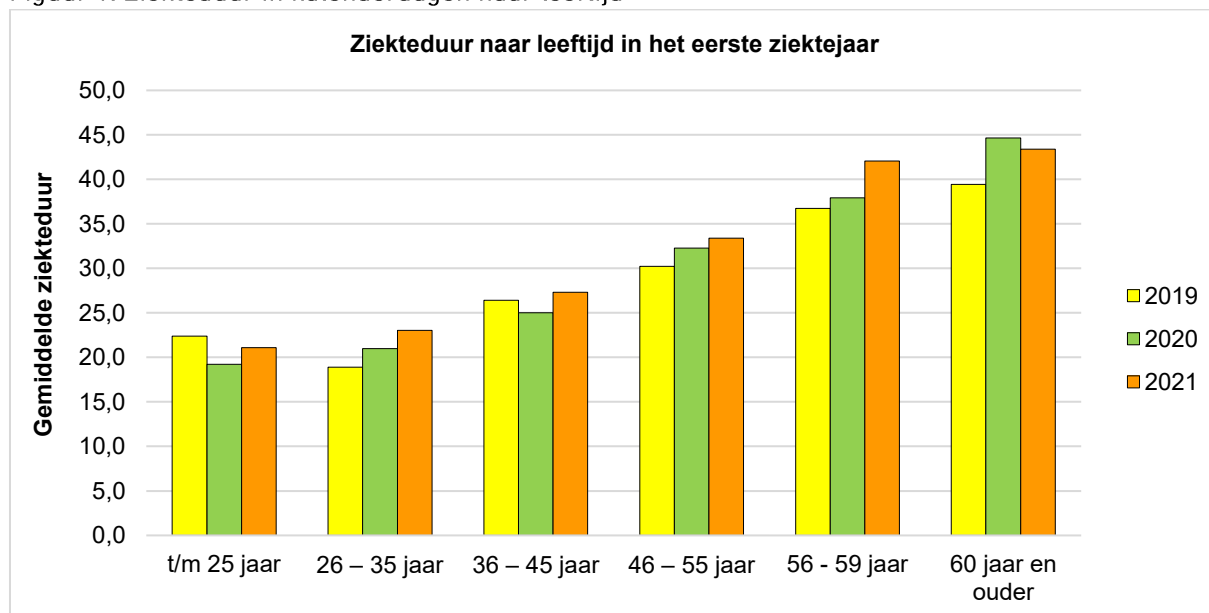
*) Cijfers zijn deels gebaseerd op de bij Sazas verzekerde bedrijven

***) Bron: CBS / Jaarenquête Ziekteverzuim en Kwartaalenquête Ziekteverzuim. CBS neemt ziekteverzuim waar op basis van een steekproef.

2.2 Ziekteverzuim en leeftijd

De gemiddelde ziekteduur in het eerste ziektejaar is in 2021 gestegen ten opzichte van 2020 (van 27,7 naar 29,7 kalenderdagen). Het effect van de vergrijzing is duidelijk terug te zien in onderstaande figuur. Hoe ouder de werknemer, hoe langer de verzuimduur.

Figuur 1: Ziekteduur in kalenderdagen naar leeftijd

Bron: Stigas en Sazas

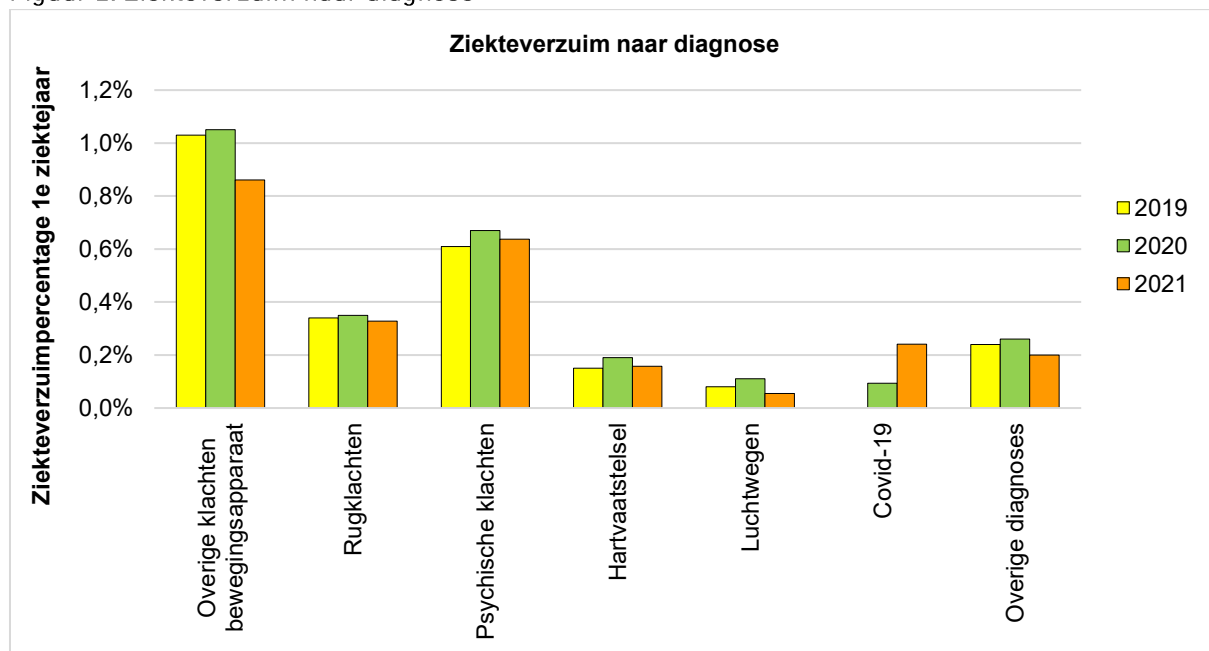
De gemiddelde ziekteduur loopt op met het toenemen van de leeftijd. Een combinatie aan factoren ligt hieraan ten grondslag zoals het reguliere griepvirus, toename van griep- en verkoudheidsklachten, de landelijke stijging van het aantal coronabesmettingen, een verminderde weerstand door het vele

thuiswerken en de uitval van medewerkers door langdurige drukte. Verder zien wij dat vanwege het coronavirus sprake is geweest van uitgestelde zorg.

2.3 Ziekteverzuim en diagnose

Klachten aan rug en ledematen bepalen nog steeds voor het belangrijkste deel het verzuim. Figuur 2 laat zien hoe het verzuimpercentage van 3,68% over het eerste ziektejaar is opgebouwd. Het gaat niet om een onderlinge verhouding van de ziektebeelden maar om het aantal ziektedagen dat elke diagnose kost. Dit bevestigt het belang om met preventie in te zetten op het voorkomen van lichamelijke (over)belasting.

Figuur 2: Ziekteverzuim naar diagnose

2.4 Bedrijfsongevallen en beroepsziekten

In 2021 zijn er in totaal 127 nieuwe bedrijfsongevallen met ziekteverzuim bij Stigas gemeld. Tevens werden er 191 vermoedelijke beroepsziekten vastgelegd door de bedrijfsartsen.

2.5 Het tweede ziektejaar

In het eerste ziektejaar wordt er alles aan gedaan om werknemers op een verantwoorde manier terug te laten keren naar eigen werk. Dit betekent dat degene die langer ziek blijft ook kampt met ernstige en complexe problemen. Hiervan gaat meer dan de helft (53,9%) weer aan de slag in het tweede ziektejaar en bereikt 46,1% van de werknemers na 2 jaar ziekte einde wachttijd. 52,3% van de werknemers die einde wachttijd bereiken is 56 jaar en ouder.

In alle deelsectoren komen langdurig zieken voor. Vooral in de sectoren waarbij veel werknemers in dienst zijn. In de glastuinbouw komt circa 52% van de langdurig zieke werknemers niet meer aan de slag binnen 2 jaar, in groen, grond en infra (loonwerk) en de hoveniers/groenvoorziening is dit respectievelijk 50% en 38%. Circa 38% van de werknemers in de glastuinbouw zijn voor 80%-100% LGU of 80% - 100% IVA afgeschat. In groen, grond en infra en de hoveniers/groenvoorziening liggen deze percentages op 39% respectievelijk 44%.

2.6 Conclusies verzuim

Het verzuim is in 2021 gedaald ten opzichte van 2020 en komt uit op 4,47% (jaar 2020 4,75%). Het 4e kwartaal 2021 is nog niet gepubliceerd door het CBS. De vergrijzing kan als een belangrijke oorzaak voor

het huidige verzuim worden gezien. Daarnaast heeft in 2021 ook corona een rol gespeeld, zowel direct in de vorm van extra ziekmeldingen als indirect wegens uitstel van de reguliere zorg.

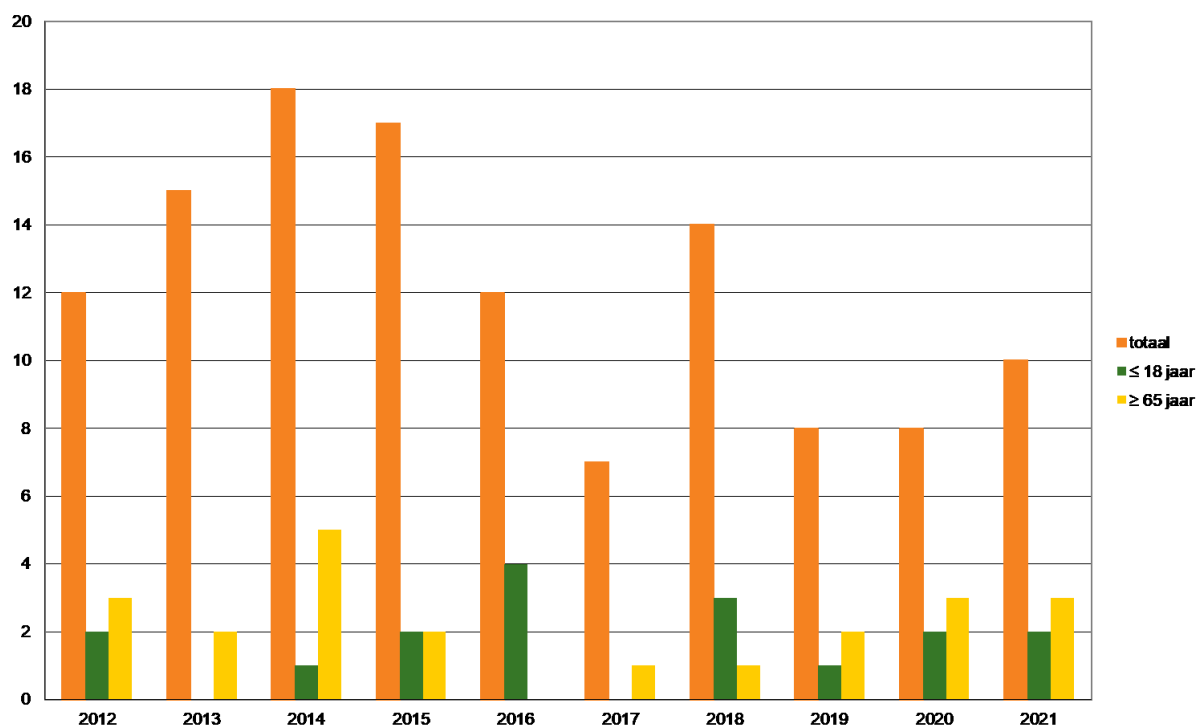
2.7 Dodelijke ongevallen

In 2021 zijn er voor zover bekend 10 dodelijke slachtoffers gevallen bij bedrijfsongevallen in de agrarische groene sectoren. Dit zijn twee slachtoffers meer dan in 2020, maar ook twee minder dan het gemiddelde over de laatste 10 jaar.

Opvallend is dat 3 vrouwen het slachtoffer zijn van een dodelijk ongeval. Evenals in 2020 zijn er in tegenstelling tot voorgaande jaren weer relatief weinig dodelijke ongevallen ($n=3$), waarbij rijdende machines een rol spelen. In voorgaande jaren was regelmatig in de helft of bijna helft van het aantal ongevallen een rijdende machine betrokken. Opvallend is ook dat net als 2020 er geen trekkers bij de dodelijk bedrijfsongevallen zijn betrokken.

In bijlage 2 is een kort overzicht van de dodelijke ongevallen in 2021 opgenomen.

Figuur 3: Gemiddeld aantal ongevallen per jaar per tijdsperiode van 10 jaar

2.8 Factsheets Veilig, gezond en vitaal werken

Stigas heeft in 2021 de factsheets Veilig, gezond en vitaal werken in de agrarische en groene sector geactualiseerd. Deze factsheets geven een actueel beeld van hoe het gesteld is met veilig, gezond en vitaal werken in de sector op basis van verschillende bronnen. Dit beeld biedt werkgevers en werknemers, hun organisaties en overheden aanknopingspunten om de duurzame inzetbaarheid in de sector te verbeteren. Naast een algemene factsheet zijn er sectorspecifieke factsheets voor de sectoren bos en natuur, dierhouderij, open teelten, groen, grond en infra, glastuinbouw en hoveniers en groenvoorziening ontwikkeld. Enkele conclusies uit de factsheets zijn:

- Ruim 10.000 bedrijven zijn inmiddels gestart met de digitale RIE van Stigas. Dat zijn ruim 2.000 bedrijven meer vergeleken met het jaar daarvoor. Binnen de sectoren glastuinbouw, hoveniers en groenvoorziening en open teelten hebben bedrijven relatief meer risico's in kaart gebracht. Nog niet alle bedrijven hebben hun plan van aanpak op orde.
- Het aandeel werknemers van 56 jaar en ouder blijft toenemen. Mede als gevolg daarvan blijft ook het verzuim in de sector toenemen.

- 'Klachten aan rug en ledematen' blijft verzuimoorzaak nummer 1. 45% van het verzuim wordt veroorzaakt door klachten van het bewegingsapparaat.
- Ook in de beroepsziektemeldingen zien we het hoge aandeel klachten aan het bewegingsapparaat terug. Het gaat met name om RSI aan schouder of arm, tenniselleboog en ontsteking van delen van de schouder. De sector staat landelijk nog steeds op de tweede plaats als het gaat om de incidentie van beroepsziekten aan het houding- en bewegingsapparaat. Positief is wel dat de sector minder beroepsziekten kent dan gemiddeld in Nederland.
- Verzuimoorzaak nummer 2 zijn psychische klachten, namelijk 21% van het verzuimpercentage komt door psychische klachten. Psychosociale belasting kan daar (deels) aan ten grondslag liggen. Enkele sectoren scoren relatief hoog op een gebrek aan regelmogelijkheden (o.a invloed op plannen en onderbreken van het werk), andere sectoren scoren hoog op hoge taakeisen (te veel werk, tijdsdruk) of emotionele belasting en burn-out klachten.

De factsheets zijn hier te vinden: <https://www.stigas.nl/publicaties/factsheets-agrarische-en-groene-sectoren-2021/>

3. ACTIVITEITEN OP SECTORNIVEAU (BRANCHEPROJECTEN)

3.1 Sectoractiviteiten

Voor de uitvoering van de sectoractiviteiten is tijd vrijgemaakt van de adviseurs en zijn adviseurs benoemd tot sectorspecialist voor een bepaalde sector. Enerzijds krijgen de verschillende sectoren de gelegenheid om (kleine) projecten door de adviseurs uit te laten voeren, anderzijds krijgen de sectorspecialisten daardoor meer kennis van de sector en meer binding met de vertegenwoordigers in de sector. Opzet is dat Stigas hierdoor meer 'gezicht' krijgt in de sectoren.

De sectorspecialisten zijn:

Sector	Sectorspecialisten	
Groen, Grond en Infra (loonwerk)	Peter Bredius	Sjoek van der Maarl
Hoveniers en groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Peter Bredius
Glastuinbouw	Albert van der Burg	Iris Voorbergen / Marieke Esmeijer
Open Teelten	Marieke van Esveld	Marcel van Diepen
Dierhouderij	Ger Meuwissen Vanaf april Jeroen Broekman	Kees van Schanke / Wim Klaucke / Ton Joosten (t/m september)
Bos en Natuur en overige	Mirjam de Groot	Ton Joosten (t/m september)

Ook voor 2021 is door de sectorspecialist in afstemming met de betreffende klankbordgroep een sector-activiteitenplan opgesteld. Terugkerende onderwerpen zijn:

- Vraagbaakfunctie
- Volgen van nieuwe ontwikkelingen
- Ontwikkelen van nieuwe onderwerpen voor arbocatalogi en branche-RIE's
- Column in een vakblad

Enkele opvallende sector-activiteiten zijn:

- Jaarlijks terugkerend, maar wel opvallend de Week van de teek.
- In diverse sectoren is een project gestart om de lichamelijke belasting beter in kaart te brengen en uiteindelijk te verminderen.
- In de glastuinbouw wordt een inventarisatie gemaakt van vloeibare meststoffen. Doel is om uiteindelijk via 'Stoffenmanager' werkinstructiekaarten te maken.
- In de open teelten is het onderzoek naar zelfbouw machines en aangepaste machines voortgezet en zijn door veiligheidkundigen verschillende zelfbouw machines onderzocht. Dit project wordt begin 2022 afgerond.
- In de open teelten is een inventarisatie/onderzoekje gestart naar onbemande zelfrijdende machines. Dit moet uiteindelijk leiden tot nieuwe stukken voor de arbocatalogus.

De sectorspecialisten zijn ook inhoudelijk verantwoordelijk voor het beheer van de arbocatalogi en de branche-RIE's in de verschillende sectoren en het overleg met de sectorale klankbordgroepen daarover.

3.2 Arbocatalogi en branche-RIE's

In 2019 is door de overheid een nieuwe beleidsregel arbocatalogi vastgesteld. Consequentie van de nieuwe beleidsregel is dat arbocatalogi (onderwerpen) nog maar beperkt geldig zijn (zes jaar) en na vijf jaar herzien moeten worden.

Daar waar in 2020 weinig vooruitgang geboekt is met het actualiseren van de catalogi – als gevolg van onduidelijkheid over het nieuwe toetsingsbeleid van de Nederlandse Arbeidsinspectie (voorheen Inspectie SZW) – zijn in 2021 meerdere onderwerpen (in de sector GGI, Hoveniers, Glastuinbouw en Open Teelten) in de catalogi goedgekeurd.

Op 17 mei heeft ook overleg plaatsgevonden tussen de Nederlandse Arbeidsinspectie en vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers. Naar aanleiding hiervan heeft Stigas de volgende oplossingsrichtingen aangedragen:

- Meer tussentijds contact gedurende een toetsingsronde.
- Afspraken over het opnemen van maatregelen die geen invulling zijn van de wet.
- Inhoudelijke ondersteuning (bijv. in de vorm van een loket).

Ook al is er nu sprake van iets meer duidelijkheid en betere afstemming, de actualisatie blijft een aandachtspunt. Hiervoor is vanuit de Nederlandse Arbeidsinspectie ook de toezegging gedaan om met sectoren in gesprek te blijven.

Inmiddels hebben verschillende van onze sectoren een brief ontvangen dat de huidige catalogus verloopt en binnen zes maanden moet worden geactualiseerd om te voorkomen dat deze vervalt. Dit betekent dat er concreet binnen de klankbordgroepen wordt stilgestaan bij een actualisatieplanning en afspraken over prioritering.

Branche RIE's

In 2021 zijn de volgende Branche RIE's geactualiseerd en opnieuw erkend door Steunpunt RIE: Zorgboerderijen, Groen, Grond en Infra en Bos en Natuur. Daarnaast is gewerkt met een werkgroep (bestaande uit werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers) aan het actualiseren van thema's in de RIE die sectoroverstijgend zijn (bijvoorbeeld Op kantoor werken, Bedrijfshulpverlening en Arbeidsomstandigheden). Tevens is er een voorstel gemaakt voor een vernieuwde werknemerslijst.

3.3 Corona

Sinds maart 2020 heeft de Coronapandemie een zodanige uitwerking op de agrarische en groene bedrijven dat nog steeds sprake is van een 1,5 meter economie binnen de sector. Besmetting met het coronavirus dat de ziekte COVID-19 kan veroorzaken, is een vast risico binnen arbeidsomstandigheden geworden. Vanuit de overheid wordt van de werkgever verwacht het risico op besmetting zo veel als mogelijk te beperken.

Stigas heeft de sociale partners ondersteund bij het realiseren van het 'protocol agrarische sectoren' dat inmiddels een versie 8 kent. In het protocol wordt aandacht besteed aan veilig werken, veilig reizen en veilig wonen. Het afgelopen jaar heeft voor Stigas weer in het teken gestaan van het direct volgen van overheidsinformatie om dit vervolgens samen met de Werkgeverslijn, brancheorganisaties en vakbonden te vertalen naar concrete adviezen voor de sector.

- Op de Stigaswebsite wordt de coronapagina blijvend geactualiseerd op basis van overheidsmaatregelen.
- Stigas heeft tweemaal input geleverd voor webinars van de Werkgeverlijn waarin een toelichting is gegeven op het protocol en de dagelijkse praktijk.
- Voor de Arbocatalogus is vanuit de klankbordgroep het thema "Voorkomen coronabesmetting op de werkplek" ter toetsing aangeboden aan de Arbeidsinspectie.

3.4 Duurzame inzetbaarheid (Werken aan morgen)

Het programma Werken aan morgen is in 2021 voortgezet. Met deze aanpak biedt Stigas ondersteuning aan werkgevers en werknemers bij de invulling van duurzame inzetbaarheid. Doel van het programma is om langer doorwerken op een vitale en productieve manier mogelijk te maken. Het programma is de afgelopen jaren mogelijk gemaakt door ondersteuning vanuit ESF middelen. De looptijd is in verband met corona met een half jaar verlengd tot 17 december 2021.

Kernpunten van het programma zijn:

- Het inspireren en stimuleren van werkgevers en werknemers over duurzame inzetbaarheid door middel van respectievelijk de bedrijfs- en werknemersaanpak.
- Invulling geven aan bedrijfstrajecten op dit gebied.
- Extra aandacht voor het bereik van kleinere bedrijven.

- Het stimuleren en uitdragen van 'goede praktijken', onder meer door middel van het jaarlijks uitreiken van de Stigas Gezond en Vitaal Werken prijs.
- Invulling geven aan individuele vitaliteits- en loopbaancoaching.
- Het ontwikkelen van een integrale mijnomgeving (mijnstigas.nl), waarin bedrijfsspecifieke informatie en tools op het gebied van duurzame inzetbaarheid worden samengebundeld in een werkgeversportal.

Uitleg over wat de bedrijfsaanpak bedrijven zou kunnen opleveren en wat de aanpak inhoudt, wordt in deze [animatiefilm](#) gegeven.

In het kader van dit programma zijn diverse instrumenten en diensten ontwikkeld om werkgevers en werknemers te ondersteunen, zoals:

- groepsgewijze inzet van de vitaliteitsscan (werknemersaanpak)
- startbijeenkomst dan wel toolbox Werken aan morgen
- drijfverensessie Groeikracht
- Bedrijfsscan Duurzame Inzetbaarheid
- Kosten-Baten-Indicator
- inspiratieplatform Vitale bedrijven hebben de toekomst! met e-learning

Bedrijfsaanpak

In 2021 zijn Stigas adviseurs met 174 bedrijven in gesprek gegaan over duurzame inzetbaarheid. Soms fysiek op locatie, maar vanwege de coronabeperkingen vaak ook online. Met het bedrijf zijn voor het vervolgtraject keuzes gemaakt over in te zetten interventies en waar gewenst uitvoering gegeven aan de geplande activiteiten.

Na de succesvolle inzet van online voorlichtingen is in 2021 vervolgd met een reeks van workshops:

- Vitale bedrijven hebben de toekomst
- Leiding geven aan Duurzame Inzetbaarheid
- Vlammen zonder afbranden

125 deelnemers van 68 bedrijven hebben aan deze activiteiten deelgenomen.

Werknemersaanpak

239 werknemers hebben in 2021 de vitaliteitsscan ingevuld om zo meer inzicht te krijgen in hun werkvermogen en inzetbaarheid. Deelnemers met een rode of oranje score zijn vervolgens uitgenodigd voor een coachingsgesprek. Hieraan hebben 22 personen deelgenomen. In deze [animatiefilm](#) wordt het hoe en waarom van de werknemersaanpak uitgelegd.

Drijfverensessie Groeikracht

In een interactieve sessie wordt het gesprek aangegaan met groepen medewerkers of leidinggevenden over hun drijfveren: 'Wat drijft jou om elke dag naar je werk en je bedrijf te gaan?' Of anders gezegd: 'Waarom sta je iedere ochtend weer op om aan de slag te gaan?'

Op geaggregeerd niveau leidt de verkregen informatie tot een (geanonimiseerde) bedrijfsrapportage met adviezen voor de werkgever, bijvoorbeeld over aanpassingen in de arbeidsomstandigheden en aansturing. In een persoonlijk adviesgesprek wordt de rapportage aan de werkgever toegelicht en worden passende vervolgtacties besproken.

Voor fysieke bijeenkomsten zoals de drijfverensessie blijven de coronamaatregelen beperkend. In 2021 zijn 12 Groeikrachtsessies verzorgd, bij 9 organisaties. 11 bedrijven kozen er, om COVID-besmetting te voorkomen, voor de sessies uit te stellen.

Startbijeenkomst Bedrijfsaanpak

Deze bijeenkomst is gericht op het inspireren van medewerkers om na te denken over hoe zij vitaal hun pensioenleeftijd kunnen bereiken en de vitaliteitsscan in te vullen. Doel is hen bewust te maken van de invloed van gezondheid en vitaliteit op hun persoonlijk functioneren en inzicht te geven in mogelijkheden die zij hebben hiermee aan de slag te gaan. Tijdens de bijeenkomst gaat de Stigas adviseur met medewerkers in gesprek over vitaliteit: wat is het, waarom is het belangrijk, wat beperkt je vitaliteit en hoe kun je eraan werken? Aan de hand van opdrachten ontstaan er groepsgesprekken.

Van deze bijeenkomst is ook een toolboxversie gemaakt die door het bedrijf zelf kan worden ingezet.

Bedrijfsscan Duurzame inzetbaarheid

De [bedrijfsscan](#) duurzame inzetbaarheid is beschikbaar voor bedrijven om in kaart te brengen wat zij al doen voor de vitaliteit van hun medewerkers en om te ontdekken waar kansen liggen het primaire preventieproces op orde te krijgen. De scan is digitaal in te vullen via de 'mijn-bedrijf' omgeving. Het vormt aanleiding en input om met de Stigasadviseur verder in gesprek te gaan over Duurzame inzetbaarheid.

Kosten-Batenindicator

Om kleinere werkgevers meer inzicht te bieden in de baten van investeren in duurzame inzetbaarheid, is de [Kosten-Baten-Indicator](#) ontwikkeld. Een indicatief instrument bedoeld om een indruk te krijgen waar je als ondernemer rendement kunt halen door gericht te investeren in duurzame inzetbaarheid. De uitkomst levert een beeld van waar je als ondernemer staat ten opzichte van het gemiddelde in de sector. Aansluitend worden concrete adviezen en tips gegeven. De Kosten-batenindicator wordt door adviseurs ingezet in gesprekken die zij in het kader van Werken aan morgen voeren.

Inspiratieplatform en e-learning Vitale bedrijven hebben de toekomst!

Dit online platform geeft inspirerende voorbeelden over de aanpak van duurzame inzetbaarheid uit de praktijk. Lopende langs de thema's Veilig en Gezond, In Ontwikkeling, Vitaal en Betrokken en Strategie ontdekken deelnemers wat succesvol is en zien zij goede praktijken voorbij komen. Op het platform staat ook [een e-learning](#). In 2021 hebben in het totaal 1.055 unieke bezoekers de e-learning bezocht.

Stigas Gezond en Vitaal Werken prijs

In 2021 heeft de uitreiking van de prijs op aangepaste wijze plaatsgevonden. Van de oorspronkelijk vijf genomineerde bedrijven, hebben drie bedrijven het nominatietraject voltooid. Zij zijn alle drie tot [winnaar](#) gekroond. Op 11 februari zijn de prijzen geheel coronaproof – buiten, met twee personen op anderhalve meter afstand – uitgereikt door Wim van den Boomen (LTO Nederland), werkgeversvoorzitter van het Stigas bestuur en Math Creemers, directeur Stigas. Link naar het [filmje met compilatie](#).

Alumnigroep

Op 30 september konden we voor de derde maal een bijeenkomst van alumnileden aan de Stigas Gezond en Vitaal Werken prijs organiseren. Onder het thema 'Hoe kan je nog meer werk maken van de vitaliteit van je mensen en je organisatie?', kwamen 12 werkgevers bijeen om ervaringen uit te wisselen en inspiratie op te doen.

Bijeenkomst van de alumnigroep

Psychosociale arbeidsbelasting

- *Risico-inventarisatie en -evaluatie*
Met de ontwikkeling van een module psychosociale arbeidsbelasting PSA is verdieping gegeven aan de RIE. Samen met een uitbreiding van de werknemersvragenlijst, biedt deze module voldoende input om eventuele risico's op dit terrein in kaart te brengen.
- *Workshop Vlammen zonder afbranden*
Stress op de werkvloer is een toenemend risico, ook in de agrarische en groene sector. Het is belangrijk dat werkgevers en werknemers hierover met elkaar in gesprek gaan. Wie stress op het werk succesvol aanpakt, zorgt voor meer werkplezier en minder ziekteverzuim. In 2021 is het onderwerp 16 keer tijdens een online voorlichting of workshop verzorgd.

3.5 Veilig op 1

Stigas coördineert het Platform 'Veilig op 1', dat sinds enkele jaren bestaat. Naast Stigas zijn bij het platform aangesloten LTO Nederland, Cumela, Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorziers, FNV, CNV Vakmensen, VBNE, AVIH, Fedecom, Nevedi, ForFarmers, Agrifirm, Nijhof-Wassink, ZuivelNL, het RIVM en Inspectie SZW. In 2021 is ook Achmea Agro aangesloten. Doel van het initiatief is om het aantal ernstige en dodelijke ongevallen in de sector terug te dringen. Dit gebeurt onder andere door het uitwisselen van kennis en het gezamenlijk optrekken bij activiteiten en communicatie in de sector. De afgelopen jaren was er extra aandacht voor veiligheid i.v.m. de intentieverklaring nul ongevallen in 2020 en het ESF project 'Veilig op 1'. Deze activiteiten liepen in 2020 af. Het platform heeft geconcludeerd dat blijvende aandacht voor veilig werken noodzakelijk blijft. Partijen hebben zicht aangesloten bij de intentie het platform voort te zetten en 3 keer per jaar bijeen te komen in 2021. Voor 2021 en verder wordt een plan opgesteld met meetbare doelen en gaat het platform verder onder de titel 'Veilig op 1'.

Het platform kwam in 2021 drie keer digitaal bijeen. Samengevat voerde Stigas mede in samenwerking met het platform de volgende activiteiten uit in 2021:

- *Aandacht voor veilig werken met machines:* In 2020 vond in september de tweede Veilig op 1-week met thema 'Veilig werken met machines'. De meeste ongelukken in de agrarische en groene sector gebeuren met machines. Het uitgangspunt was: door krachten te bundelen rond het thema veilig werken met machines een extra groot bereik richting bedrijven creëren. Voor 2021 is besloten dit thema verder op te pakken, maar geen aparte week te organiseren. Met een werkgroep vanuit het platform zijn rond dit thema een aantal activiteiten opgezet: ontwikkeling van een checklist veilig werken en starten met machines, ontwikkeling van artikel en promotie van gratis machineadviezen richting bedrijven, opzet van een workshop gericht op veilig starten met machines in samenwerking met Fedecom. Deze activiteiten worden in 2022 verder uitgerold. De machineadviezen zijn daarnaast opgenomen in diverse sectoractiviteitenplannen.
- *Periodieke communicatie:* Er is periodiek gecommuniceerd over het thema en beschikbare tools rondom veilig werken. Specifiek was hierbij aandacht voor:
 - Aantal dodelijke ongevallen in de sector
 - Promotie van het registreren van ongevallen in de RIE (ook in relatie tot de veiligheidsladder)

- o Sector specifieke factsheets met cijfers over ongevallen:
<https://www.stigas.nl/publicaties/factsheets-ongevallen-agrarische-en-groene-sectoren-2021/>

3.6 Pak stof aan!

In de periode half december 2018 - half december 2020 liep het project 'Pak stof aan!' met subsidie vanuit het ministerie van SZW. De focus lag op het bewust maken van werkenden van de gevolgen van blootstelling aan agrarisch stof voor long- en luchtwegen. Vanuit dit project is een basis gelegd voor blijvende aandacht voor het thema onder andere via een website met informatie en tools: www.pakstofaan.nl. In 2021 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Stigas heeft periodiek gecommuniceerd over het project. Via de nieuwsbrieven en social media #pakstofaan.
- Het IRAS heeft op basis van een deskstudie een database met cijfers over blootstelling aan stof en endotoxinen naar sector en waar mogelijk naar deelsector, type bedrijf, en handelingen gemaakt. Deze data zijn online beschikbaar gemaakt via: <https://portal.iras.uu.nl/pakstofaan/>. Naar aanleiding van onderzoek naar blootstelling aan stof en endotoxinen in de varkenshouderij heeft het IRAS een voorstel gedaan voor het opnemen van deze gegevens in de database. In overleg met de POV wordt dit in 2022 verder uitgewerkt en gedeeld.

3.7 Lichamelijke belasting

Gelet op het grote aandeel van klachten aan het bewegingsapparaat (ca 50% van het verzuim) in combinatie met de vergrijzing wil de agrarische en groene sector de komende jaren extra aandacht besteden aan het voorkomen en beperken van lichamelijke belasting. Stigas heeft zich tot doel gesteld het bewustzijn van de risico's van onjuiste werkmethoden en werkhouding en preventie daarvan te bevorderen. In het jaarplan 2020 en 2021 zijn daartoe activiteiten opgenomen zoals ook beschreven in de notitie 'Extra aandacht voor lichamelijke belasting'. Stigas sluit hierbij ook aan bij de Europese en landelijke campagne (programma beroepsziekten SZW) die tot en met 2021 liep onder de titel: Hoe top werk jij? De volgende activiteiten zijn uitgevoerd:

- aangehaakt bij de campagne van het ministerie van SZW: <https://www.arboportaal.nl/campagnes/hoe-top-werk-jij>
- bedrijven aangeleverd voor Top Team verhalen binnen bos en natuur en de glastuinbouw: <https://www.arboportaal.nl/verhalen-van-top-teams>
- in samenwerking met bedrijf meegedaan aan 'Goede Praktijken Competitie', uitgeroepen tot winnaar in de categorie kleine bedrijven: <https://www.stigas.nl/nieuws/groenteteler-verdonk-broccoli-en-facilitair-bedrijf-hago-next-winnen-goede-praktijken/>
- communicatie over bovengenoemde tools en informatie via de Stigas nieuwsbrief, socials en pagina <https://www.stigas.nl/samen-naar-lichter-werk/>
- bijdragen geleverd aan intersectoraal overleg georganiseerd vanuit SZW over lichamelijke belasting in de RIE en arbocatalogus
- in samenwerking met VHP twee interne kennissessies georganiseerd voor adviseurs over lichamelijke belasting en gedragsverandering

Verder is een inventarisatie gemaakt van lichamelijk zware werkzaamheden in samenwerking met sectorspecialisten en klankbordgroepen. Per sector zijn vervolgvragen opgenomen in de sectoractiviteitenplannen.

3.8 Week van de werkstress

In de week van 15 t/m 19 november vond wederom de week van de werkstress plaats. Organisator hiervan is, in opdracht van SZW, OVAL de brancheorganisatie van arbodiensten. Hieraan heeft Stigas met enkele concrete acties invulling gegeven. Onder andere is er een Special van onze nieuwsbrief opgesteld en verzonden naar 12.800 geabonneerden, met als thema [Van werkstress naar werkplezier!](#). Hierin aandacht voor:

- inhoudelijke tips over het herkennen van signalen van stress en het stimuleren van werkplezier
- oefeningen om voor jezelf en met collega's aan de slag te gaan
- tips van en voor werkgevers
- een actie waarbij coaching sessies met de Stigas Vitaliteitscoach verloot zijn
- de workshop Vlammen zonder afbranden
- een infographic met feiten en cijfers over werkstress, duurzame inzetbaarheid en werkplezier

3.9 Vertrouwenspersoon

Werkgevers zijn volgens de Arbowet verplicht om hun medewerkers te beschermen tegen de gevolgen van agressie en geweld, pesten, discriminatie en seksuele intimidatie. Naar aanleiding van vragen van werkgevers hoe dit voor hun bedrijf het beste kan worden ingevuld, heeft Stigas zes adviseurs opgeleid om de rol van externe vertrouwenspersoon voor bedrijven te vervullen. Medewerkers van bedrijven die gebruik maken van deze dienstverlening, kunnen bij de Stigas vertrouwenspersoon terecht met meldingen of klachten over ongewenst gedrag. Stigas levert in het kader van een cao afspraak de vertrouwenspersoon voor de sector 'Open Teelten'. De glastuinbouw kent een collectieve afspraak met een andere leverancier.

3.10 Amendement ChristenUnie gericht op specifieke doelgroepen

Eind 2018 zijn er dankzij een Amendement van de ChristenUnie extra middelen vrijgemaakt om veilig en gezond werken in land- en tuinbouw te bevorderen. Het amendement is vooral gericht op specifieke doelgroepen, waarvoor de huidige voorzieningen op het gebied van preventie en arbeidsgerelateerde zorg onvoldoende toegankelijk zijn. Door Stigas is een plan opgesteld voor de uitvoering van het amendement, waarin de volgende fasen worden onderscheiden:

Vorbereidende fase:

- Onderzoek onder zelfstandige ondernemers naar hoe zij aankijken tegen veilig en gezond werken en wat eventuele belemmeringen zijn om hier invulling aan te geven, een en ander als voorbereiding op het ontwikkelen van preventieactiviteiten voor deze doelgroep.

Uitvoerende fase:

- Een algemene communicatiecampagne gericht op het vergroten van het bewustzijn voor veilig en gezond werken.
- Preventieactiviteiten op het gebied van veilig en gezond werken voor specifieke doelgroepen, te weten kleinere bedrijven met personeel, zelfstandige ondernemers en hun gezinsleden, bedrijven met veel flex- en uitzendkrachten en arbeidsmigranten en vrijwilligers.

In 2021 is een groot aantal activiteiten gestart en deels afgerond. In 2022 wordt nog volop gewerkt aan de verdere uitvoering en afronding van de volgende activiteiten.

1. Zelfstandigen

De doelstelling van dit projectonderdeel is het bewust maken van zelfstandig ondernemers zonder personeel in dienst, van de risico's op hun bedrijf voor henzelf en voor eventuele tijdelijke krachten, meewerkende gezinsleden en 'derden' die het bedrijf bezoeken en het aanzetten tot actie om deze aan te pakken.

In 2021 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Opzet en uitvoering van 2 maandelijks online sessie 'Maak een vliegende start met de RIE'.
- In samenwerking met LTO projecten een plan gemaakt gericht op het bereiken en aanzetten tot actie van LTO leden. De activiteiten bestaan uit het uitzetten en uitvoeren van de online sessies 'Maak een vliegende start met de RIE' voor alle LTO afdelingen en Vrouw en Bedrijf. In het najaar is hiervoor een pilot uitgevoerd. De verdere uitvoering vindt in 2022 plaats. Vanuit deze samenwerking zal ook een bijdrage geleverd worden aan het congres van Vrouw en bedrijf in april 2022 met het thema 'kinderen op het erf'.
- Motivatie erfbezoekers gemobiliseerd via overleggen (o.a. CRV, Nevedi, AB bedrijven), in 2022 resulterend in workshops met relatiebeheerders vanuit AB bedrijven en diervoederbedrijven.

- Aanwezig op rundvee en mechanisatiedagen te Hardenberg oktober 2021, tweede beurs deelname was voorzien in november, maar ging niet door i.v.m. corona.

2. Flex- en uitzendkrachten

Dit projectonderdeel heeft als doel het verder vergroten van het bewustzijn bij alle betrokken partijen - uitzendorganisaties, inleners (opdrachtgevers) en uitzendkrachten - van het belang van veilige werkomstandigheden voor tijdelijke krachten, met name uitzendkrachten, en het vergroten van het inzicht in de verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen.

In 2021 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Intentieverklaring 'uitzendkrachten werken veilig' met sociale partners en Doorzaam gerealiseerd.
- Website opgeleverd voor de werving van ambassadeurs (start januari 2022) en met content (FAQs en tools), zie: <https://www.watkanjounougebeuren.nl/uitzendkrachten-werken-veilig/>
- Interviews gehouden met werkgevers, ten behoeve van ontwikkeling communicatie en tools en een opzet van een training voor leidinggevenden/intercedenten samen met Doorzaam.

3. Vrijwilligers

In veel agrarische en groene sectoren wordt in meerdere of mindere mate met vrijwilligers gewerkt. Het gaat in totaal om vele tienduizenden vrijwilligers, schattingen lopen op naar 80 duizend. Een groot deel betreft senioren, veelal gepensioneerden. Dit brengt specifieke risico's met zich mee. De brancheorganisaties in deze sectoren hebben in het verleden al veel aandacht besteed aan de veiligheid van deze grote groep werkenden en er is ook veel voorlichtingsmateriaal beschikbaar, onder andere in de vorm van e-learnings, arbobladen, branche-RIE en arbocatalogus. Probleem is dat dit voorlichtingsmateriaal en de kennis van veilig en gezond werken nog onvoldoende de vrijwilligers zelf bereikt. Een belangrijk punt daarbij is de constatering dat er rond de inzet van vrijwilligers verschillende belanghebbenden in het geding zijn en dat daarbij vaak onduidelijk is waar de verantwoordelijkheden liggen voor veilig en gezond werken.

Als het gaat om veilig werken spelen in eerste instantie de vrijwilliger zelf en zijn of haar coördinator een cruciale rol. Doel van de pilot is om met behulp van moderne, deels digitale communicatietechnieken, deze twee belanghebbenden (beter) te bereiken. Naast het toegankelijk maken van bestaande informatie zal de communicatie ook gericht zijn op het creëren van duidelijkheid over de rol en verantwoordelijkheid van de verschillende betrokken organisaties. Tenslotte zal een aparte module in de RIE ontwikkeld worden.

4. Campagne wat kan jou nou gebeuren.

In 2021 is de campagne 'Wat kan jou nou gebeuren' ontwikkeld. Er zijn verschillende (online) communicatiemiddelen geproduceerd om bewustwording rondom 'gezond en veilig werken' in de sector te bevorderen. De campagne richt zich specifiek op zelfstandigen, gezinsbedrijven en kleine ondernemers met 1 tot 2 medewerkers. Deze doelgroep laat zich lastig bereiken. De campagne is – mede door corona – volledig online. Een nieuwe vorm van communiceren voor Stigas waarbij beoogd wordt de besproken doelgroepen nu wel te bereiken. Doelstelling van de campagne is om aan te zetten tot nadenken 'wat kan mij nu gebeuren' als ik aan het werk ga. Veiligheid is iets van alle dag. Borging van dit bewustwordingsproces vindt plaats via de RIE. De campagne is in december gestart. De resultaten zullen pas in 2022 gerealiseerd worden. De campagne loopt door tot medio 2022.

5. Arbocuratieve samenwerking

Veruit de meeste werkenden komen met klachten als gevolg van het werk eerst bij de huisarts. Een deel zal pas bij een bedrijfsarts komen zodra er (al) sprake is van verzuim. Verder is voor zelfstandig werkenden in de agrarische en groene sector überhaupt geen toegang tot arbeidsgerelateerde zorg (bedrijfsgezondheidszorg) geregeld. Het gevolg is vaak dat een behandeling van klachten wordt opgestart zonder dat naar de mogelijke oorzaak in het werk gekeken wordt. Stigas is daarom gestart met een pilot waarin werkenden met klachten, die mogelijk met het werk samenhangen, de weg worden gewezen naar de arbeidsgerelateerde zorg.

Aanpak vindt langs twee sporen plaats, enerzijds via het creëren van bewustwording van de mogelijke relatie tussen (bepaalde) gezondheidsklachten en het werk en anderzijds via een kleinschalige pilot om de samenwerking tussen curatieve zorg en bedrijfsgezondheidszorg op gang te brengen.

Als gevolg van de coronacrisis blijkt het in deze periode uiterst lastig gebleken om voldoende huisartsen bereid en beschikbaar te vinden om aan de pilot mee te doen. De pilot is daarom uitgebreid met een 10-tal fysiotherapeuten naast 2 huisartsen waarmee de pilot wordt voortgezet.

6. Bescherm bewust

Het project Bescherm bewust is gericht op het geven van informatie over gezond en veilig werken met gewasbeschermingsmiddelen. In 2021 is fase 1 van het project afgerond. In fase 1 is onder andere een basisstuk voor de arbocatalogus opgeleverd. De verschillende klankbordgroepen van sectoren waar met gewasbeschermingsmiddelen wordt gewerkt kunnen dit basisstuk gebruiken en specifiek maken voor hun eigen sector. Daarnaast is een set vragen opgesteld die toegevoegd kunnen worden aan de branche-RIE en is digitaal voorlichtingsmateriaal ontwikkeld. In Fase 2 zal gestart worden met voorlichting gericht op een bewustwording van de risico's.

7. Preventie voor kleinere bedrijven met personeel

Het deelproject 'Preventie van risico's bij bedrijven met personeel' is gericht op de (voornamelijk kleinere) bedrijven die aangesloten zijn bij Colland, maar nog geen gebruik maken van de digitale RIE van Stigas. Eind 2020 en begin 2021 zijn ongeveer 12 duizend werkgevers aangeschreven met een uitnodiging voor de RIE. Tevens is er een online instructiefilm gemaakt (tutorial), waarin werkgevers stap voor stap worden meegenomen in de werking van de RIE. De mailing en bijbehorende communicatie hebben er toe geleid dat er begin februari 2021 rond 1.000 aanmeldingen zijn. In 2021 lag de focus van dit project op de opvolging en support van werkgevers bij het afronden van de inventarisatie en het opstellen van het plan van aanpak. Hiertoe zijn verschillende acties ingezet, waaronder de ontwikkeling en uitrol van de online voorlichting 'Maak een vliegende start met de RIE'. In de Week van de RIE zijn gratis ontbijtsessies verloten onder de aanmeldingen van deze voorlichting.

4. UITVOERING PREVENTIEDIENSTEN

De reguliere dienstverlening van Stigas vindt op bedrijfs- en op individueel niveau plaats. Belangrijke activiteiten in dit verband waren in 2021:

- Risico-inventarisatie en –evaluatie
- Preventief Medisch Onderzoek
- Cursussen en trainingen
- Voorlichtingen

4.1 Risico-inventarisatie en -evaluatie

In 2021 zijn in totaal 3.705 bedrijven met de risico-inventarisatie en –evaluatie (RIE) van Stigas aan de slag gegaan. Dat wil zeggen zelf gestart met de digitale RIE, dan wel ondersteuning door een adviseur. Dat is een toename van 1.976 ten opzichte van 2020.

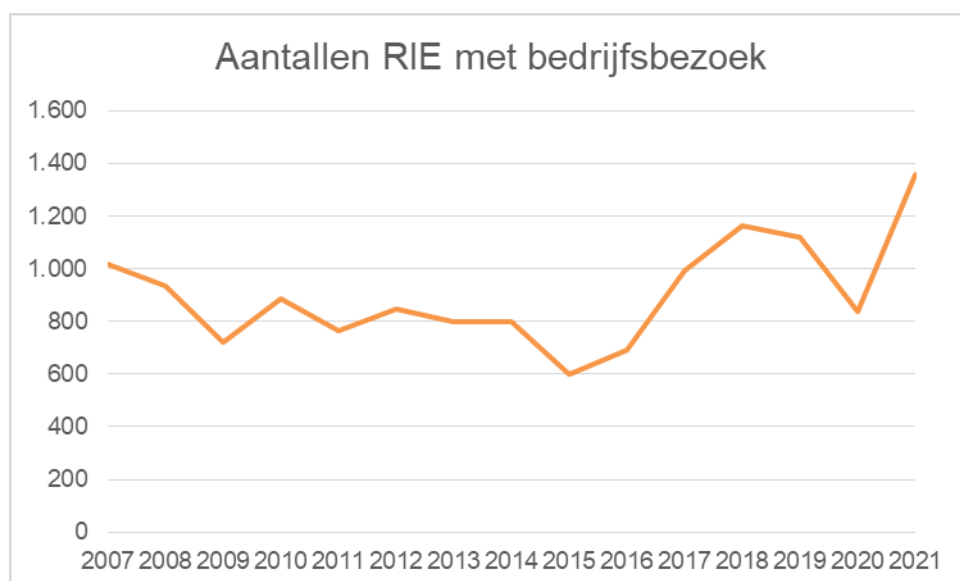
Bij 1.357 vestigingen van bedrijven is door Stigas adviseurs een bedrijfsbezoek uitgevoerd om bij de uitvoering van de RIE te ondersteunen of om deze te toetsen. Bij 1.321 bedrijven (vestigingen) werd van de digitale RIE gebruik gemaakt. Bij 38 bedrijven, waarvoor (nog) geen passende digitale versie beschikbaar is, is de RIE nog op de 'oude' wijze uitgevoerd. Na de 'coronadip' in 2020 laat 2021 dus een inhaalslag te zien in het aantal bedrijfsbezoeken.

Aan de overige 2.348 bedrijven is in 2021 een inlog verstrekt voor het zelf uitvoeren van de digitale RIE. Werkgevers waardeerden de RIE in 2021 met een 8,2 (in 2020 was dit een 8.1).

In onderstaande tabellen staan de cijfers over de jaren heen. Vanaf 2020 is een herberekening gemaakt van het aantal bedrijfsbezoeken. Hierbij gaan we nu uit van het vestigingsniveau, een bedrijf met meerdere vestigingen telt dus meerdere keren mee (dit omdat zo een koppeling mogelijk is met de digitale RIE die ook op vestigingsniveau geregistreerd is). Opgemerkt dient te worden dat de bedrijfsbezoeken doorgaans om de vier jaar worden herhaald. Het betreft dus voor een deel klanten die al eerder de RIE bij ons afnamen.

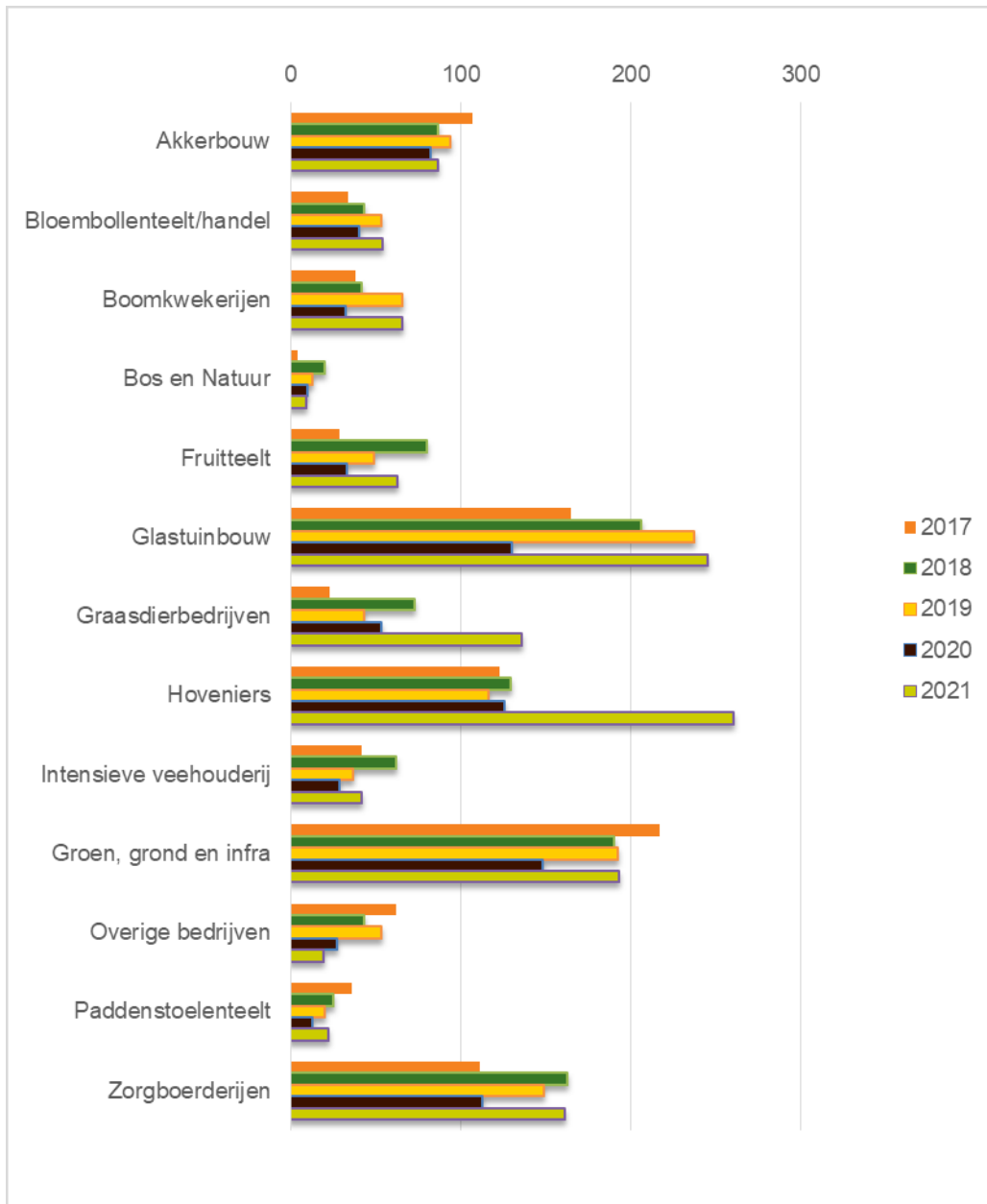
Figuur 5 geeft een overzicht van het aantal RIE's dat door Stigas is uitgevoerd in de verschillende sectoren sinds 2007.

Figuur 5: Aantal door Stigas uitgevoerde RIE's per jaar sinds 2007

In figuur 6 is het aantal RIE's met bedrijfsbezoek per sector te zien sinds 2017. Alle sectoren, uitgezonderd 'overige' en Bos en Natuur laten in 2021 een stijging zien van het aantal uitgevoerde RIE's. Bij Bos en natuur gaat het om 1 RIE. Opvallend is de stijging bij glastuinbouw, waar in 2020 juist sprake was van een opvallende daling. De forse stijgingen bij de graasdierbedrijven en de hoveniers zijn voor groot deel veroorzaakt door inspectieprojecten van de arbeidsinspectie in deze sectoren.

Figuur 6: Aantal RIE's met bedrijfsbezoek per sector

In 2021 zijn de digi-RIE's voor de sectoren Bos en Natuur, Groen, Grond en Infra en Zorgboerderijen opnieuw voor 3 jaar erkend.

4.2 Preventief Medisch Onderzoek (PMO)

Ook in 2021 was er weer volop belangstelling voor het PMO van Stigas. Door de coronamaatregelen zijn echter veel PMO's in overleg met de klanten uitgesteld naar een later moment. In 2021 hebben in totaal 45 werkgevers een PMO voor hun medewerkers laten uitvoeren (ten opzichte van 43 in 2020, 59 in 2019, 52 in 2018, 54 in 2017 en 36 in 2016) en hebben in totaal 407 werknemers deelgenomen (ten opzichte van

396 in 2020, 809 in 2019, 549 in 2018, 552 in 2017 en 358 in 2016). Voor 12 bedrijven met 319 deelnemers werd gebruik gemaakt van de Stigas Gezondheidsbus op bedrijfslocatie (ten opzichte van 10 bedrijven en 217 deelnemers in 2020, 23 bedrijven en 686 deelnemers in 2019 en 12 bedrijven en 359 deelnemers in 2018). Voor de Gezondheidsbus werkt Stigas samen met Adaptics. De 88 individuele PMO's zijn uitbesteed aan Zorg van de Zaak.

Iedere deelnemer kreeg een digitaal verslag met persoonlijke gezondheidsadviezen. Op verzoek en bij voldoende deelname om de anonimiteit te kunnen waarborgen, werd voor 4 bedrijven (4 in 2020, 14 in 2019, 7 in 2018 en 3 in 2017) een bedrijfsrapportage opgesteld met toelichting aan het bedrijf.

Werkgevers waarderen het PMO met een 8,3 voor de bus en een 6,7 voor individuele PMO's. Door met een bus naar de bedrijfslocatie te gaan wordt reistijd voor werknemers voorkomen; dat wordt erg gewaardeerd. De uitvoering van individuele PMO's wordt opnieuw bekeken om de waardering te vergroten.

4.3 Cursussen en trainingen

In 2021 maakt corona het uitvoeren van trainingen, cursussen en workshops lastig. Met regelmaat moesten geplande trainingen alsnog afgezegd worden. De coronamaatregelen volgens het RIVM waren sterk aan wijzigingen onderhevig.

BHV

In 2021 zijn er wederom minder BHV trainingen gegeven door corona. De BHV-opleiding wordt in samenwerking met BRN Brandbeveiliging vormgegeven. In totaal zijn er afgelopen jaar 116 BHV'ers opgeleid waarvan 10 op individueel niveau.

Preventiemedewerker

Naast de opleiding preventiemedewerker, die incompany gegeven wordt, is er sinds 2018 ook de [e-learning preventiemedewerker](#). Deze wordt zeer positief ontvangen. Een mooi alternatief om ook kleinere bedrijven te ondersteunen met het behalen van een certificaat voor preventiemedewerker. Inmiddels hebben 994 preventiemedewerkers de e-learning gedaan. In 2021 hebben 234 preventiemedewerkers gebruik gemaakt van onze e-learning.

Overige trainingen, cursussen, workshops,

Naast bovengenoemde trainingen hebben nog een klein aantal andere trainingen plaatsgevonden, zoals Effectief omgaan met Verzuim (5 keer), lichamelijke belasting (3 keer), workshop leidinggeven (2 keer) en training vertrouwenspersoon (4 keer).

4.4 Voorlichtingen

In het eerste kwartaal 2021 zijn met succes de digitale voorlichtingen van eind 2020 voortgezet. De onderwerpen spreken de klanten goed aan:

1. Inregelen van coronamaatregelen
2. Vitaal in coronatijd
3. Vlammen zonder afbranden (omgaan met werkstress)
4. Leren van ongevallen

In Q3 2021 was de intentie om de digitale voorlichtingen voort te zetten, maar dan met andere onderwerpen. Helaas waren er niet voldoende deelnemers. In samenwerking met de afdeling Communicatie zijn de communicatie en het proces van aanmelden verbeterd; zowel het aankondigen van nieuwe onderwerpen als het aanmeldingsproces via het automatische programma Active Campaign.

5. VERZUIMPREVENTIE

5.1 Verzuimbegeleiding

In 2021 is Stigas de verzuimbegeleiding volledig zelf gaan uitvoeren voor de eigen Grip op Verzuimklanten. Hiervoor is een eigen verzuimbegeleidingssysteem ingericht en zijn eigen professionals geworven. Met de eigen verzuimbegeleiding wil en kan Stigas zich onderscheiden met haar persoonlijke benadering, de sectorspecialisatie en integrale benadering van preventie en verzuim. Dit laatste, aangeduid als de 3 V-propositie, komt tot uiting in de samenwerking tussen preventieadviseur, re-integratieadviseur en bedrijfsarts in één klantteam.

Om haar positie in de markt te versterken is Stigas naast Sazas, samenwerkingen aangegaan met andere verzekeraars in de sector, te weten LTO Verzekeringen en Cumela Verzekeringen.

Naast de verzuimbegeleiding voor eigen Grip op Verzuim klanten heeft Stigas in 2021 nog regie gevoerd op de uitvoering van de verzuimbegeleiding door Zorg van de Zaak voor Sazas. Eind 2021 is deze samenwerking beëindigd en is Stigas met Sazas een samenwerking aangegaan voor het zelfstandig leveren van arbodiensten aan Sazas klanten. De Sazas klant kan nu kiezen voor verzuimbegeleiding door Stigas.

5.2 Arbeidsdeskundig onderzoek

Een arbeidsdeskundig onderzoek (AD-onderzoek) wordt ingezet als er twijfel bestaat of de werknemer nog geschikt is voor zijn eigen werk of voor een loonwaardebepaling wanneer werknemer en werkgever het niet met elkaar eens zijn over de koppeling van loonwaarde aan de verrichte werkzaamheden. Vorig jaar heeft Stigas 34 AD onderzoeken uitgevoerd. Naast Stigas hebben andere providers die door ons zijn ingeschakeld rond de 345 AD onderzoeken uitgevoerd.

6. MARKETING EN COMMUNICATIE

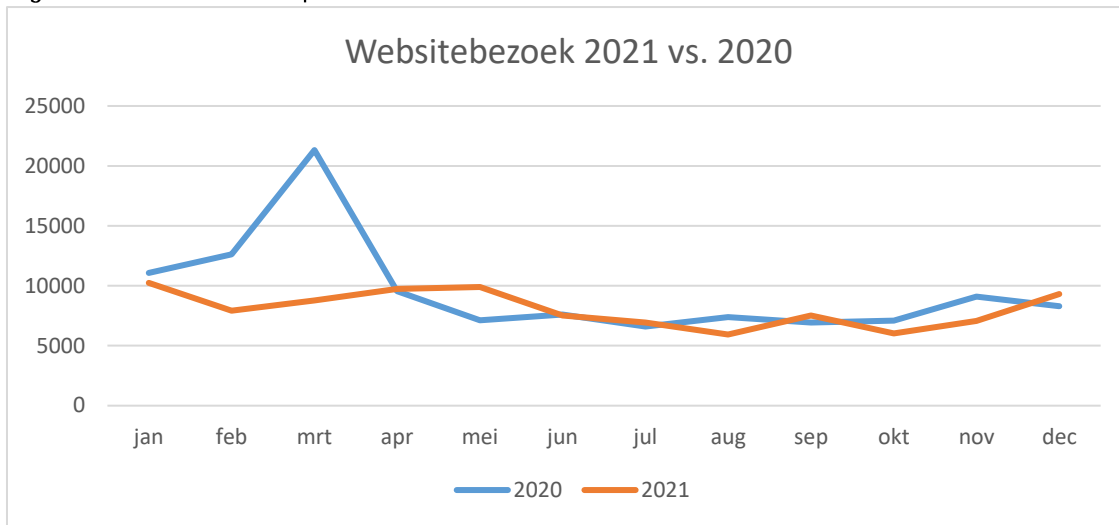
6.1 Ontwikkeling nieuwe diensten en klantrelaties

2021 stond in het teken van het doorontwikkelen van onze verzuimpropositie Grip op Verzuim, het implementeren van de dienstverlening en het converteren van de Grip op Verzuimklanten naar het nieuwe verzuimsysteem Xpert Suite (XS). Ondanks wat administratieve en ICT-technische hobbels is deze conversie aan de klant-kant goed verlopen en worden de Grip op Verzuimklanten naar tevredenheid bediend. Zoals gezegd is de samenwerking aangegaan met drie verzuimverzekeraars. Het resultaat van deze samenwerking is dat er via deze partijen een boven verwachte instroom is geweest van ongeveer 750 nieuwe Grip op Verzuimklanten. Ook in 2021 zorgde het coronavirus ervoor dat het relatiebeheer van de grotere klanten grotendeels op afstand moest plaatsvinden. Ondanks dat heeft deze aandacht voor de grotere klanten er mede voor gezorgd dat de instroom in de Grip op Verzuimportefeuille zo hoog is.

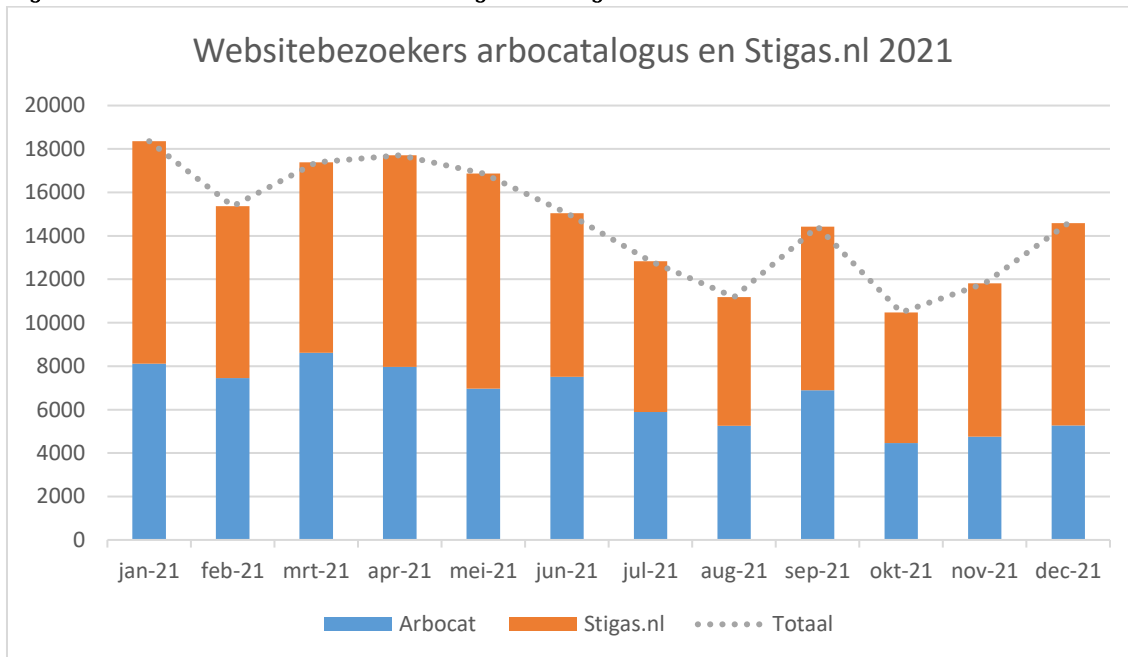
6.2 Online marketing en communicatie

In 2021 is de digitale ontwikkeling die is ingezet in 2020 doorgezet. De website is verder geprofessionaliseerd en o.a. gereed gemaakt voor de nieuwe propositie van Stigas op basis van de 3V's. Het aantal websitebezoekers op stigas.nl is t.o.v. een jaar eerder is met 18% gedaald. Die daling heeft te maken met een flinke toename van bezoekers in de periode februari/maart 2020. De beginperiode van de COVID-19 pandemie. Een aantal extra corona-gerelateerde nieuwsbrieven heeft toen extra verkeer opgeleverd. De overige maanden zijn zo goed als gelijk gebleven.

Figuur 7: Websitebezoek per maand

Figuur 8: websitebezoekers arbocatalogus en stigas.nl

In oktober is een dip waar te nemen. Die dip doet zich met name voor op de arbocatalogus en wordt veroorzaakt door minder zichtbaarheid in de zoekmachines. De oorzaak hiervan wordt nog onderzocht. Het bereik via onze social media kanalen is iets gegroeid. Het aantal volgers op LinkedIn is gegroeid met om en nabij 150 personen wat een groei van 20% is. Op Facebook is het aantal volgers minder gegroeid met 35 personen naar 1132. Dat is een groei van ruim 3%.

6.3 Imago onderzoek

Eind juli heeft Stigas een nieuwe merkverhaal geïntroduceerd. Samen voor een gezonde sector. Op basis van marktonderzoek, gesprekken met experts en klanten is een nieuw verhaal ontwikkeld met als doel om duidelijker over het voetlicht te krijgen wat Stigas te bieden heeft voor bedrijven en hun medewerkers. In het verhaal staan de 3V's centraal. De 3V's zijn: Veiligheid, Verzuim en Vitaliteit. De website heeft al een kleine transformatie ondergaan met de 3V's als uitgangspunt. In 2022 wordt het nieuwe merkverhaal naar buiten toe verder gecommuniceerd.

6.4 Digitale nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief verschijnt maandelijks op de tweede dinsdag van de maand. De onderwerpen worden vooraf vastgelegd in een contentkalender waarbij goed gekeken wordt of alle sectoren en de 3 V's goed zijn vertegenwoordigd. Vooraf worden de onderwerpen gedeeld met de communicatieprofessionals van onze stakeholders, waaronder de branche- en vakorganisaties.

De nieuwsbrief wordt zeer goed ontvangen en is de afgelopen jaren een belangrijk communicatiemiddel geworden. Het aantal abonnees voor de nieuwsbrief is het afgelopen jaar gestegen van 11.859 eind 2020 naar 12.852 eind 2021.

De Stigas nieuwsbrief wordt gemiddeld door 30% van de abonnees geopend. Dit percentage ligt ongeveer gelijk aan 2020 (31,5 %) en is wat hoger dan in 2019 (26,3%). Het percentage dat doorklikt op de online links die verwijzen naar onderwerpen op stigas.nl, ligt op 4,0%. In 2020 lag dit wat hoger, op 5,4%. Destijds was er veel belangstelling voor de artikelen over corona. In 2019 werd er door gemiddeld 3,5% doorgeklikt op artikelen.

6.5 Sectorspecifieke communicatie

In overleg met de sectororganisaties wordt bepaald over welke onderwerpen wordt gecommuniceerd en wordt een gezamenlijke communicatiekalender opgesteld. Stigas schrijft de artikelen of levert input voor ideeën aan. Door het gezamenlijk delen van deze artikelen, de sectororganisaties samen met Stigas, wordt de boodschap versterkt. De betreffende sectorspecialist is betrokken bij de communicatie overleggen.

7. ORGANISATIE

7.1 Bestuur

Vanaf medio 2015 heeft Stigas een zelfstandige uitvoeringsorganisatie, waarvan sociale partners samenwerkend in het bestuur van de Stichting Gezondheidszorg Agrarische Sectoren eigenaar zijn. Voor de uitvoering van de dienstverlening werkt Stigas voor een deel samen met andere partijen.

Het afgelopen jaar is het bestuur van Stigas acht keer bij elkaar geweest, vijf keer ten behoeve van een reguliere vergadering en drie keer ten behoeve van een extra vergadering in verband met het structuuronderzoek. De samenstelling van het bestuur ultimo 2021 was als volgt:

Leden:

LTO Nederland

Hans Koehorst (werkgeversvoorzitter)
Peter Loef

Plaatsvervangende leden:

Cumela

Corina van Zoest

Henk Verkerk

Koninklijke Vereniging voor Hoveniers en Groenvoorzieners

Nagib Benamar

Egbert Roozen

FNV

Jeroen Brandenburg (werknemersvoorzitter)
Brenda de Jong

CNV Vakmensen

Jeroen Warnaar

Adviseur Colland Bestuursbureau

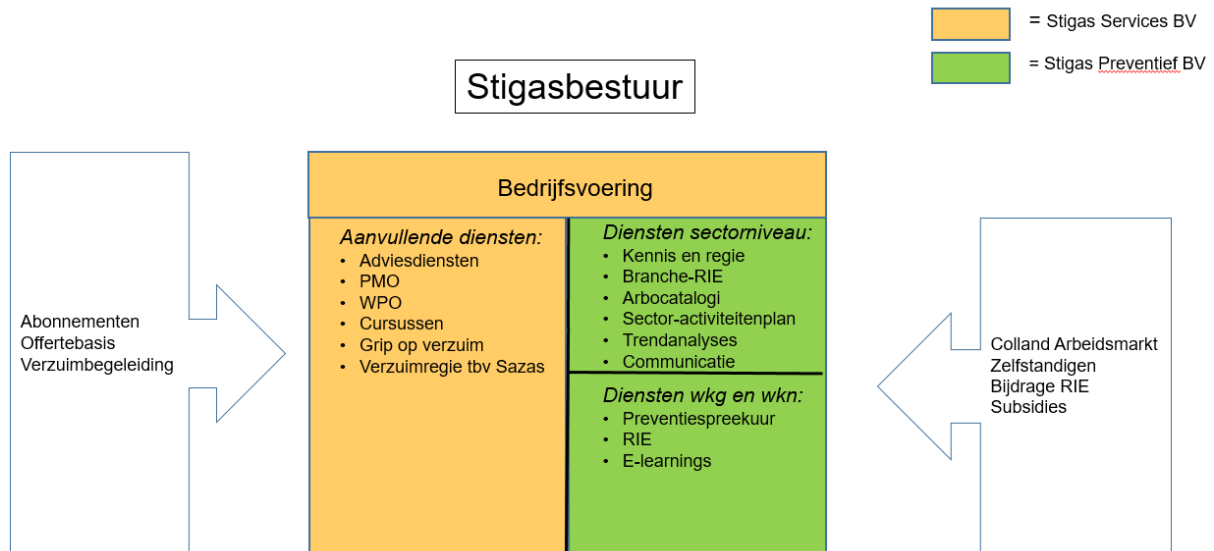
Jeroen Verweij

Directie/secretariaat

Math Creemers
Corrie Gerritse

7.2 Organisatiestructuur en structuuronderzoek

Stigas voert collectief gefinancierde en privaat gefinancierde diensten uit. Uitgangspunt is dat Stigas een bedrijf naar behoefte volledig kan ondersteunen om te voldoen aan de Arbowetverplichtingen. Voor een transparante scheiding tussen geldstromen vindt de uitvoering van de dienstverlening vanuit twee BV's plaats, Stigas Services BV en Stigas Agrarisch Preventief BV. De uitvoering van de collectief gefinancierde en daaraan gelieerde dienstverlening vindt vanuit Stigas Agrarisch Preventief BV plaats, alle overige dienstverlening vanuit Stigas Services BV. Het personeel is bij Stigas Services BV in dienst en wordt naar behoefte ingezet voor de uitvoering van de collectief gefinancierde activiteiten. Volgend schema laat een en ander zien:

Zoals eerder aangegeven zijn de activiteiten van Stigas te onderscheiden in twee hoofdaandachtsgebieden, te weten:

1. De rol van kennisinstituut ten behoeve van de sector en sociale partners
2. Arbodienstverlening aan bedrijven en hun medewerkers

De uitvoering vindt deels vanuit het kantoor in Woerden en deels regionaal plaats vanuit de volgende teams:

- **Staf**, waarin de volgende disciplines vertegenwoordigd zijn: medisch adviseur, arbeidsdeskundig adviseur, arbeidshygiënisch adviseur, veiligheidskundige, arbeid- en organisatiedeskundige, gezondheidsonderzoeker, communicatieadviseur en interventieadviseur. De staf is onder andere verantwoordelijk voor de functie van kenniscentrum voor de sector, de ontwikkeling van sectorspecifieke diensten en producten, communicatie en voorlichting, facilitering bestuur en klankbordgroepen en de aansturing van de dienstverlening.
- **Servicedesk**, verantwoordelijk voor de centrale helpdesk- en loketfunctie voor alle inhoudelijke vragen over arbeidsomstandigheden, verzuim, wetgeving en diensten van Stigas.
- **Verzuimdesk**, verantwoordelijk voor de eerste intake van verzuimende werknemers en de operationele planning van de verzuimbegeleiding.
- **Preventieadviseurs**, verantwoordelijk voor de uitvoering van preventie adviesdiensten (bijvoorbeeld de RIE, werkplekonderzoek of voorlichting) en de rol van huisadviseur/contactpersoon voor de bedrijven.
- **Re-integratieadviseurs**, verantwoordelijk voor het casemanagement in de verzuimbegeleiding en een beperkt aantal vanuit de bedrijfsarts gedelegeerde taken.
- **Bedrijfsartsen**, verantwoordelijk voor de sociaal medische begeleiding van zieke medewerkers.

Tot slot kan worden opgemerkt dat het bestuur in de loop van 2021 het initiatief heeft genomen tot een onderzoek naar de gewenste positionering van de verschillende activiteiten van Stigas. Een en ander zal in 2022 zijn beslag krijgen.

7.3 Stigas gecertificeerd

Stigas is gecertificeerd voor ISO 9001:2015 en Dienstverlening Arbodiensten. Aanleiding was de behoefte om op deze wijze de bescherming van privacygevoelige informatie aantoonbaar beter te regelen en de kwaliteit van de dienstverlening voortdurend te verbeteren. Als gecertificeerde arbodienstverlener kan Stigas daarnaast ook bedrijven en hun medewerkers volledig ondersteunen in hun behoeften en wettelijke verplichtingen als het gaat om duurzame inzetbaarheid en arbodienstverlening. In 2021 is Stigas wederom met succes de audit doorlopen.

BIJLAGE 1. Samenstelling klankbordgroepen 2021

Klankbordgroep Hoveniers en Groenvoorzieners

Naam	Namens	Opmerkingen
Carla Polling	VHG	
Ingrid Sangers	VHG	
René Lorscheijd	VHG	
Henk van Scherpenzeel	VHG	
Kim Lammers	VHG	Gestopt september 2021
Sven Wastenecker	VHG	Opvolger Kim Lammers
Marjolein Dubbelaar	FNV	
John Hekkink	FNV	
Gerard Hendriks	FNV	
Rudie Alberts	FNV	
Jeroen Warnaar	CNV Vakmensen	
Sjoek van der Maarl	Stigas	Sectorspecialist

Klankbordgroep Groen, Grond en Infra (loonwerk)

Naam	Namens	Opmerkingen
C. van Zoest-Meester	Cumela	
Ad Karelse	Cumela	
Kees van Dun	Cumela	Vanaf maart 2020
Danielle van Dijk	Cumela	
Monique van Meerendonk	Het Zwarte Corps	
Jochum Sijsma	FNV	
Koen Langenhuysen	FNV	
Rene van der Steen	Vakvereniging HZC	Overleden mei 2021
Peter Bredius	Stigas	Sectorspecialist Groen, Grond en Infra

Klankbordgroep Dierhouderij

Naam	Namens	Opmerkingen
Jan Houdijk	LTO Graasdieren/schapen	
Robert van Almkerk	FNRS/Paardenhouderij	
Matthijs Maat	LTO Paardenhouderij	
Lianne Kuijsten – De Rond	POV/varkenshouderij	
Wilco Brouwer de Koning	LTO Melkveehouderij	
Theo Coumans	LTO Pluimvee	Voorzitter
Koen Langenhuysen	FNV	
Jeroen Broekman	Stigas	Sectorspecialist Dierhouderij/varkenshouderij
Ger Meuwissen	Stigas	Sectorspecialist Dierhouderij/varkenshouderij tot april 2021
Kees van Schanke	Stigas	Sectorspecialist Paardenhouderij
Wim Klaucke	Stigas	Sectorspecialist Melkveehouderij

Ton Joosten	Stigas	Sectorspecialist Pluimveehouderij tot september 2021

Klankbordgroep Glastuinbouw

Naam	Namens	Opmerkingen
Peter Loef	Glastuinbouw Nederland	Voorzitter
Leendert de Jong	Glastuinbouw Nederland	
Leo van Beekum	FNV	
Jeroen Warnaar	CNV Vakmensen	
Brenda de Jong	FNV	
Albert van der Burg	Stigas	Sectorspecialist Glastuinbouw

Klankbordgroep Bos en Natuur

Naam	Namens	Opmerkingen
André Efftink	FNV	
Brenda de Jong/Koen Langenhuysen	FNV	
Jacqueline Kraan	CNV Vakmensen	Gestopt per oktober 2021
Jan Polman	Polman Arbo & Veiligheid Buitenruimte	
Henk Jan Jeurink	AVIH	
Menno Niessing	Staatsbosbeheer	
Mirjam Lammertink	Geldersch Landschap	
Mirjam de Groot	Stigas	Sectorspecialist Bos en Natuur
Alicia van der Grift	AVIH	

Klankbordgroep Open Teelten

Naam	Namens	Opmerkingen
Pieter Evenhuis	LTO Akkerbouw	
John Stemkes	LTO Vollegrond	
Anneke van Dijk	LTO	Agendalid
René Simons	NFO	
Martijn Donker	NFO	agendalid
Jan van Leeuwen	LTO Boomteelt	Voorzitter
Alfons Zwetsloot	Anthos	Agendalid
Hans de Wit	KAVB	
Leo van Beekum	FNV	
Brenda de Jong	FNV	
Henry Stroek	CNV Vakmensen	
Marcel van Diepen	Stigas	Sectorspecialist Bloembollen
Marieke van Esveld	Stigas	Sectorspecialist Open Teelten

BIJLAGE 2: Dodelijke ongevallen agrarische en groene sectoren in 2021

1.	14-1-2021 Nistelrode	51 jaar Man	Varkenshouderij Werknemer	Roemeense man raakt bekneeld in voermachine
2.	31-3-2021 St. Jansklooster	80 jaar vrouw	Bos en natuur Vrijwilliger	Vrouw komt om bij rietbranden
3.	5-4-2021 Wijngaarden	25 jaar Vrouw	Melkveehouderij Derden	Vrouw komt onder hooibaal
4.	31-5-2021 Ochten	2 jaar Man	Kalverhouderij Gezinslid	Peuter komt onder shovel
5.	22-6-2021 Barneveld	17 jaar Man	Pluimveehouderij Stagiaire	Stagiaire raakt bekneeld in eiersorteermachine
6.	28-6-2021 Ureterp	79 jaar Man	Rundveehouderij Ondernemer	Man wordt aangevallen door stier
7.	17-8-2021 Boekelo	20 jaar Vrouw	Paardenhouderij Vrijwilliger	Vrouw valt van paard en komt tegen hek en overlijdt vijf dagen later
8.	26-8-2021 Best	38 jaar Man	GGI/varkenshouderij Ondernemer	Man valt in mestsilo
9	10-9-2021 Hasselt	62 jaar Man	Akkerbouw/melkvee Werknemer	Man komt onder shovel
10	20-9-2021 Driewegen	83 jaar Man	Fruitteelt Gezinslid	Man raakt bekneeld onder heftruck

PRIVÉONGEVALLEN

1.	19-3-2021 Schuinesloot	69 jaar Man		Man komt onder trekker

PM

1.	13 januari Lunteren	man	Horeca	Man komt onder boom en overlijdt.
2.	5 december Hoogblokland	25 jaar man		Man komt onder kantelende trekker

Ondernemer: 2
 Werknemers: 3 waarvan 1 stagiaire
 Gezinsleden: 2 waarvan 1 kinderen
 Vrijwilliger: 2
 Derden: 1
 Onbekend:

BIJLAGE 3: Overzicht preventieadviseur en hun specialismen ultimo 2021

Adviseur	Specialisme	Regio
Albert van der Burg	Glastuinbouw, Arbeidsdeskundige	Westland/Oostland
Diana Voorneveld	Machineveiligheid, BHV, Geregistreerd Hoger Veiligheidskundige	Midden Nederland
Iris Voorbergen	Zorgboerderijen	West en Midden Zuid Holland
Jeroen Broekman	Varkens- en pluimveehouderijen, Middelbaar Veiligheidskundige	Oost Brabant / Limburg
Kees van Schanke	Paardenhouderij, Middelbaar Veiligheidskundige	Zuid Holland Zuid
Marcel van Diepen	Bloembollen, Akkerbouw en vollegrondsteelt, witloftrekkerijen	Friesland / NOP/ Noord-Holland Noord
Marieke Esmeijer	Geregistreerd arbeidshygiënist	Achterhoek
Marieke van Esveld	Fruitteelt en boomteelt, fysieke belasting,	Betuwe
Mirjam de Groot	Bos en natuur, ziekte van Lyme	Utrecht / Gelderse Vallei / Flevoland
Olaf Kwijk	Fysieke belasting	Noord-Holland Zuid
Paul de Vries	Hoveniers, Middelbaar Veiligheidskundige	Overijssel
Peter Bredius	Groen, Grond en Infra, Machineveiligheid en geregistreerd Hoger Veiligheidskundige	West Brabant / Zeeland
Sjoek van der Maarl	Hoveniers en groenvoorziening, Groen, grond en infra, Hoger Veiligheidskundige	Noord-Holland Zuid / Zuid-Holland Noord
Wim Klaucke	Melkveehouderij, Middelbaar Veiligheidskundige, BHV	Groningen/ Drenthe / Friesland